

MEER DAN INTELLIGENT

MEER DAN INTELLIGENT

De vele gezichten van hoogbegaafdheid
bij jongeren en volwassenen

TESSA KIEBOOM
KATHLEEN VENDERICKX

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	11
1 — Wat is hoogbegaafdheid?	15
Hoe het denken over intelligentie begon	15
<i>De g-factor</i>	16
<i>Intelligentie toont zich op verschillende domeinen</i>	16
<i>Hoogbegaafdheid is méér dan intelligentie</i>	17
<i>Hoogbegaafdheid kan groeien</i>	18
<i>Talent moet je coachen</i>	19
Meer dan een magisch IQ-cijfer	20
<i>Sterk rechtvaardigheidsgevoel</i>	24
<i>Kritische instelling</i>	25
<i>Grote gevoeligheid</i>	26
<i>De lat hoog leggen</i>	28
<i>Het gevoel 'anders' te zijn</i>	31
2 — Hoogbegaafdheid en topsport, een leerzame vergelijking	41
Kijken naar talent: wat zijn de verschillen?	43
<i>Opportuniteit of probleem?</i>	43
<i>Ontwikkelen of onderpresteren?</i>	45
Aanpak van blessures: wat zijn de verschillen?	49
<i>Curatief versus preventief blessurebeleid</i>	49
<i>Blessurebeleid bij intellectueel talent</i>	50
3 — Embodio's, een opstap naar meer en beter	53
Embodio's, onzichtbaar maar aanwezig	57
'Zichzelf als norm zien'	58
'Iets bereiken kost tijd'	62
'Communicatie'	66

‘Comfortzone verlaten’	71
‘Een fout moet triggeren om het beter te doen’	75
‘De lege toolbox’	79
‘Heftige emoties’	81
‘Overpresteren’	85
‘Weerstand’	88
‘Sociale omgang’	91
‘Anders zijn’	93
De embodio’s, een bewustwording	95
4 — De hoogbegaafdheidsmatrix, een handige richtingaanwijzer	99
Dé hoogbegaafde bestaat niet	99
Een tool voor meer zelfinzicht	100
De presteerder: ‘Presteren is mijn passie’	102
<i>Doelen maken gelukkig</i>	103
<i>Op zeker spelen</i>	104
<i>Kansen grijpen</i>	106
De zelfstandige: ‘Je kunt me alles vragen zolang het maar zinvol is’	108
<i>Eigen koers, eigen doelen</i>	109
<i>De weg van de minste weerstand?</i>	111
<i>Talenten en tools = succes</i>	112
<i>Veerkracht om door te gaan</i>	114
De afhankelijke: ‘Zonder druk presteer ik het best’	115
<i>Vertrouwen en veiligheid</i>	116
<i>Geen druk</i>	117
<i>Geloof in eigen kunnen</i>	117
<i>Comfortzone is heel comfortabel</i>	118
5 — Embodiotraining, een unieke kans op succes	121
Starten vanuit een gezonde motivatie	126
Hoe beter de opportuniteit, hoe groter de slaagkans	129
Geblesseerd, wat nu?	135
Hoe jonger, hoe beter	142

Boost het welbevinden	144
Push niet	149
Ga voluit!	153
Een op groei gerichte mindset	157
Vergroot de opportunity box of giftedness	159
6 — De succeswetten van intellectueel talent	163
Wet 1: Je moet menselijke diversiteit zien, aanvaarden, respecteren en inzetten	164
Wet 2: Iedere tegenslag is een opportuniteit om het beter te doen	166
Wet 3: Talentontwikkeling is een groeiproces dat tijd en inspanning vraagt	168
Wet 4: Zoek een opportuniteit binnen je interesse om je intellectuele talent te doen bloeien	171
Wet 5: Kies een omgeving die je uitdaagt, stimuleert en een warm gevoel geeft	177
<i>Wat mag je van je omgeving verwachten?</i>	178
<i>Wat mag je van je omgeving niet verwachten?</i>	180
<i>De stimulans van ontwikkelingsgelijken</i>	183
<i>De grote vernielers van intellectueel talent</i>	183
Wet 6: Gebruik emotie als een kracht	191
Tot slot	195
Over Exentra	199
Bronnenlijst en referenties	201

Voorwoord

Meer dan intelligent is het resultaat van meer dan intensief samenwerken gedurende de voorbije vijf jaar. We hebben samen de vertaalslag gemaakt van curatief naar preventief werken rond hoogbegaafdheid. Hoogbegaafdheid verdient immers niet alleen de nodige aandacht bij zorgen en problemen. Het dient vooral gezien te worden als een opportuniteit, een krachtig instrument dat kansen biedt, niet alleen voor jezelf maar ook voor de hele maatschappij. Door te kunnen terugblikken op twintig jaar praktijkwerk en ervaringen met duizenden hoogbegaafden, hebben we de complexe werking van hoogbegaafdheid diepgaander kunnen blootleggen. Door de jaren heen hebben we nog meer inzicht gekregen in de mogelijkheden en valkuilen van het ontwikkelen en benutten van potentieel.

Het is absoluut ons doel om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van mensen met een uitgesproken intellectueel talent. We hebben deze mensen gedurende vele jaren kunnen zien, ontdekken en ervaren als de vernuftige denkers die ze zijn. We geloven in hun potentieel en durven te stellen dat gedurende de voorbije twintig jaar in Vlaanderen al heel wat stappen zijn gezet waar we met alle plezier en veel voldoening de eerste fundamenten voor hebben gelegd.

Samen met en dankzij ons steeds uitbreidende team hebben we al heel wat grenzen verlegd. Elke dag genieten we met zijn allen van het baanbrekende werk dat we verrichten en de dankbaarheid die we hier van 'onze' kinderen, jongeren en volwassenen voor terugkrijgen.

De vriendschap en het respect dat tussen ons beiden is ontstaan, zijn de kers op de taart. Zonder ons thuisfront als niet-aflatende en stimulerende supporters zouden we niet de ontelbare uren hebben kunnen vrijmaken om dit boek te schrijven. Een dikke *merci* is niet alleen op zijn plaats voor

onze kinderen Jules, Louis, France, Sebastian, Lauren en Yenthe, maar ook voor onze liefdevolle echtgenoten Peter en Wim. Bovenal een welgemeend dankjewel aan al onze hoogbegaafden die ons hebben toegelaten hen beter te leren kennen, zodat we de vernieuwende inzichten van dit boek nu kunnen delen.

Kathleen en Tessa

Inleiding

Nu je dit boek in je bezit hebt, heb je te kennen gegeven meer te willen weten over intelligentie en hoogbegaafdheid. Zoals het eerste hoofdstuk zal aangeven, zijn beide begrippen geen synoniemen. Hoogbegaafdheid houdt namelijk veel meer in dan intelligentie alleen. Hoogbegaafdheid is een complex kluwen van meerdere factoren. Daardoor heeft hoogbegaafdheid vele gezichten. Ieder gaat er bovendien op een eigen manier mee om, waardoor er geen sprake kan zijn van dé hoogbegaafde.

Het is dan ook niet zo eenvoudig om inzicht te verwerven in hoogbegaafdheid. Je zult in het eerste hoofdstuk merken dat we op dat vlak de voorbije decennia een lange weg hebben afgelegd. Meer dan honderd jaar is verstreken om te komen waar we nu staan. Vandaag groeit gelukkig wereldwijd het inzicht dat een intellectueel talent vergelijkbaar is met een sportief of muzikaal talent. Meer bepaald: dat een talent weliswaar aangeboren is, maar dat je het ook moet ontwikkelen. Met andere woorden: talent alleen is geen garantie op succes.

Denk even aan Usain Bolt. Hij is ongetwijfeld erg getalenteerd, maar niemand twijfelt eraan dat hij – zowel fysiek als mentaal – heel wat heeft moeten doorstaan om zoveel jaren op topniveau te kunnen meedraaien. Psychosociale skills zijn absoluut noodzakelijk om te winnen en door te zetten. Denk maar aan Amy Winehouse, een jongedame die alles in zich had om ons nog vele jaren te laten genieten van mooie liedjes en vooral ook van sterke zelfgeschreven teksten. Haar talent was overduidelijk, maar ze had niet de mentale kracht om ermee te kunnen omgaan. Gelukkig vergaat het Wout Van Aert anders. In de dagen voor het WK veldrijden in 2017 kan hij door een knieblessure niet trainen. Samen met Mathieu van der Poel is hij een van de gedoodverfde favorieten. Wout Van Aert geeft in een interview aan dat de blessure zijn voorbereiding ernstig verstoort. Niet alleen op fysiek vlak, maar ook in zijn hoofd. Hij had zich toegelegd op een heel ander scenario. Maar, zo stelt hij, het belangrijkste is dat hij daar goed mee omgaat. Hij heeft nog altijd alle vertrouwen in

een goede afloop. De uitkomst is bekend: Wout Van Aert wordt wereldkampioen en Mathieu van der Poel eindigt op de tweede plaats...

We kunnen het belang van mentale sterkte ook bij hoogbegaafdheid nauwelijks overschatten. In het tweede hoofdstuk maken we dan ook graag een zijsprong naar de sport om te kijken wat we uit die wereld kunnen leren. Net zoals sportief talent geen garantie is op een gouden medaille, leidt een hoogbegaafd potentieel niet automatisch tot uitzonderlijke intellectuele prestaties. Niet elke hoogbegaafde is (of wordt) een einstein. Zo is een stimulerende omgeving noodzakelijk: zonder goede aansturing en begeleiding is de kans groot dat het intellectuele potentieel van een hoogbegaafde nooit tot volle ontplooiing zal komen.

Vanaf het derde hoofdstuk willen we je graag meenemen in het echte werk dat nodig is om het aanwezige potentieel optimaal te kunnen benutten. We geven je inzicht in wat we de valkuilen of 'embodio's' noemen die hoogbegaafden kunnen remmen in hun ontwikkeling. We duiden de betekenis van embodio's en helpen je om zelf na te gaan welke embodio's bij jezelf, je zoon of dochter, je leerling, je baas, je medewerker, je collega... al dan niet aanwezig zijn.

Het vierde hoofdstuk richt zich op de vraag hoe een hoogbegaafde zelf tegenover het leveren van een prestatie staat. Wil hij zelf presteren of juist helemaal niet? Vindt hij het wel nuttig om dat te doen? Of levert een prestatie verrichten zoveel druk en spanning op dat hij liever stopt?

In de laatste twee hoofdstukken geven we je graag tips en heel wat voorbeelden mee, zodat ook jij van je intellectueel talent een succes kunt maken. We hopen dat we zo ons doel kunnen bereiken: dat jij je potentieel beter kunt benutten én dat je er ook meer plezier aan kunt beleven. We zijn er namelijk van overtuigd dat je als hoogbegaafde zelf veel kunt en moet doen om je potentieel te ontwikkelen en vervolgens ook te gebruiken. De *opportunity box of giftedness*, die we op het einde van het boek voorstellen, kan hierbij een leidraad zijn. Niet alleen voor de hoogbegaafde zelf, maar ook voor ouders, leerkrachten, leidinggevenden... die hoogbegaafde jongeren en volwassenen beter willen begeleiden.

Zoals je in dit boek zult leren, houdt hoogbegaafd zijn onder meer in dat je een flinke portie intellectueel potentieel of denktalent bezit. Dat is een ongelooflijk cadeau, maar het kan tegelijkertijd ook een valkuil zijn. Een onge oefend denktalent bezit meestal niet voldoende skills en mentale

sterkte om zijn volle potentieel ook daadwerkelijk te benutten. De kans is dan ook reëel dat een hoogbegaafde persoon de opportuniteiten die zijn pad kruisen maar in beperkte mate weet te grijpen. Wij stellen ons dit visueel voor als een kleine doos waar slechts plaats is voor een beperkt aantal opportuniteiten. Willen we deze doos vergroten, dan zijn groei, ontwikkeling, oefening en inzicht krijgen in wat nodig is om een denktalent tot ontwikkeling te laten komen absoluut noodzakelijk. Ben je vervolgens een geoefend denktalent, dan bezit je een grotere *box of opportunity* met meer ruimte voor opportuniteiten. Hierdoor zul je gedurende je levensloop in staat zijn om steeds meer van je potentieel te benutten en zul je opportuniteiten die je pad kruisen en die je interesseren ook daadwerkelijk grijpen. Zo kun je echt genieten van je denktalent en kun je dit niet alleen voor jezelf aanwenden maar bij uitbreiding ook voor de hele maatschappij!

1

Wat is hoogbegaafdheid?

Veel mensen ervaren 'hoogbegaafdheid' als een beladen term, dat maken we elke dag aan den lijve mee. Mensen die eerder schoorvoetend de weg naar ons begeleidingscentrum vonden, stellen na een tijdje vaak opgelucht vast dat hoogbegaafd zijn iets heel anders is dan ze eigenlijk dachten. We vinden het dan ook belangrijk om eerst even stil te staan bij wat er vandaag bekend is over hoogbegaafdheid, in de hoop de vele misverstanden die rond het thema leven te laten verdwijnen. We schetsen eerst de wetenschappelijke evolutie in het denken rond intelligentie en begaafdheid om vervolgens de overstap te maken naar wat het betekent hoogbegaafd te zijn.

Als je al veel gelezen hebt over hoogbegaafdheid, bijvoorbeeld het boek *Hoogbegaafd. Als je kind (g)een Einstein is*, of als je al naar onze lezingen bent geweest, is de kans groot dat je in dit eerste hoofdstuk niet echt iets nieuws leest. Wel hebben we naast voorbeelden van kinderen en jongeren in dit hoofdstuk ook voorbeelden van volwassenen geïntegreerd. Als je dus al zeer goed geïnformeerd bent over wat hoogbegaafdheid betekent en niet echt van herhaling houdt, raden we je aan om meteen aan hoofdstuk 2 te beginnen. Voor mensen die weinig of geen kennis hebben over hoogbegaafdheid is dit eerste hoofdstuk absoluut een aanrader, omdat we in dit boek steeds zullen terugvallen op de essentie van hoogbegaafdheid die we hier schetsen.

Hoe het denken over intelligentie begon

Vandaag kunnen we terugblikken op meer dan honderd jaar wetenschappelijke inzichten in wat begaafdheid precies inhoudt. Voor 1900 werd

voor iemand die, naar de normen van de tijdgeest toen, uitzonderlijke intellectuele prestaties leverde de term 'genie' gebruikt. Genialiteit was echter al gauw een synoniem van vreemd, ziekelijk gedrag, waardoor de term in ongenade viel.

Kaufman en Sternberg (2008) beschrijven vier fasen in het denken over hoogbegaafdheid. Deze gaan van een (i) statische algemene intelligentie over (ii) verschillende domeinen van intelligentie naar (iii) het inzicht dat verschillende samenwerkende factoren van belang zijn tot (iv) de vaststelling dat hoogbegaafdheid een ontwikkeling moet doorlopen om tot volle ontplooiing te komen. Elke fase omvat andere vaak bijkomende elementen.

DE G-FACTOR

Het was Spearman die in 1904 de zogenaamde g-factor beschreef, waarbij 'g' staat voor 'general' of algemene intelligentie. Begaafdheid werd in die tijd als een eendimensionale, erfelijke en aangeboren factor beschouwd. In datzelfde jaar werd in Frankrijk de leerplicht een feit. Op dat moment moesten alle kinderen dus naar school. Om het leerniveau van elk kind beter te kunnen inschatten, ontwikkelden Alfred Binet en Theodore Simon in 1916 een test waarbij kinderen problemen moesten oplossen die een beroep deed op vaardigheden die ze op verschillende leeftijden moesten beheersen (Schrover, 2015). De test gaf geen beeld van de aangeboren intelligentie van het kind, maar wel van de prestaties die een kind op een bepaalde leeftijd kon leveren. Binet en Simon werkten met gemiddelde scores, zodat ze een vergelijking konden maken tussen de mentale leeftijd van het kind (het niveau waarop het kind presteert) en zijn kalenderleeftijd. Eenvoudiger gezegd: een kind kan zes jaar oud zijn, maar al een vaardigheid onder de knie hebben die veeleer met een ouder kind wordt geassocieerd. Het verschil tussen de mentale leeftijd en de kalenderleeftijd van het kind vormt de basis voor het intelligentiequotiënt (IQ). Deze maatstaf wordt opgenomen in de latere modellen rond hoogbegaafdheid.

INTELLIGENTIE TOONT ZICH OP VERSCHILLENDE DOMEINEN

Initieel waren (hoog)begaafdheid, intelligentie én uitzonderlijke prestaties dus onlosmakelijk met elkaar verbonden. Gaandeweg is deze eendi-

mensionale benadering verlaten en ontstond er een genuanceerdere manier van denken over hoogbegaafdheid en intelligentie (Van Gerven, 2016). Een van de belangrijkste kenteringen in het denken over begaafdheid is de longitudinale studie van Lewis Terman (1925; 1959). Daarin volgde hij meer dan 1500 hoogbegaafde kinderen (met een IQ boven 140) gedurende hun hele leven. Bij de start van de studie werden deze kinderen als ‘wonderkinderen’ beschouwd. Verwacht werd dat ze hoog op de maatschappelijke ladder zouden terechtkomen. Maar niets bleek minder waar. De deelnemers aan deze studie bleken het weliswaar gedurende hun leven relatief goed te doen. Zo waren ze veeleer tevreden over hun functie en loon en vaak ook over hun relaties. Ze waren ook gemiddeld gelukkiger met hun leven en gezondheid dan de gemiddelde Amerikaan. Maar uitzonderlijke prestaties bleven uit (Schrover, 2015). Hierdoor werd al snel de vraag gesteld of er niet meer nodig is dan intelligentie alleen om hoge prestaties neer te zetten.

In 1983 stelt Howard Gardner zijn Multiple Intelligences-model voor, waarin hij verschillende domeinen onderscheidt waar iemand sterk in kan zijn. Deze domeinen beschouwt Gardner als onafhankelijk van elkaar, waardoor je dus op één of meerdere domeinen hoog of laag kunt scoren. Deze ‘theorie van de meervoudige intelligentie’ omvat ondertussen al tien domeinen: taalkundige intelligentie, logisch-mathematische intelligentie, visueel-ruimtelijke intelligentie (ruimtelijk inzicht), lichamelijke-motorische intelligentie, muzikale intelligentie, intrapersoonlijke intelligentie (hoe ga je om met jezelf), interpersoonlijke (hoe ga je om met anderen), classificeren en ordenen, ethische intelligentie en biologische intelligentie. De impact van deze theorie is groot: intelligentie wordt vandaag op een veel genuanceerdere manier benaderd. Denk maar aan rekenknappe of taalknappe kinderen, zoals de vertaalslag naar het onderwijs is gemaakt. Het op deze manier duiden van talenten van kinderen is dus tot Gardner terug te brengen.

HOOGBEGAAFDHEID IS MÉÉR DAN INTELLIGENTIE

Naast Gardner zijn er in de laatste decennia van de twintigste eeuw nog andere wetenschappers die hoogbegaafdheid als onderzoeksdomein belichten. Joseph Renzulli stelt in 1977 zijn *triadisch model* voor, waarbij in-

telligentie op zich geen verklarende factor meer is voor hoogbegaafdheid. Hij omschrijft hoogbegaafdheid als een samenspel van meerdere factoren, met name intelligentie, motivatie en creativiteit.

Creativiteit is bij Renzulli een erg belangrijke factor, en volgens Simonton (2009) kan dit mogelijk verklaren waarom de ‘*Termites*’ (zoals de deelnemers aan de studie van Terman gaandeweg werden genoemd) in hun latere leven niet de verwachte prestaties hebben neergezet. De kinderen die deelnamen aan de studie werden in eerste instantie geselecteerd door hun leraren. De kans is dan ook heel reëel dat zij vooral die leerlingen hebben genomineerd die goede schoolse prestaties leverden. Van creatieve geesten wordt wel vaker gezegd dat ze niet altijd in de pas lopen, moeilijk gedrag kunnen vertonen en slechts sporadisch intens betrokken zijn bij het lesgebeuren. Het zijn zeker niet altijd de primussen van de klas. Daardoor zijn leerlingen met dit profiel mogelijk niet of in mindere mate in de studie van Terman opgenomen.

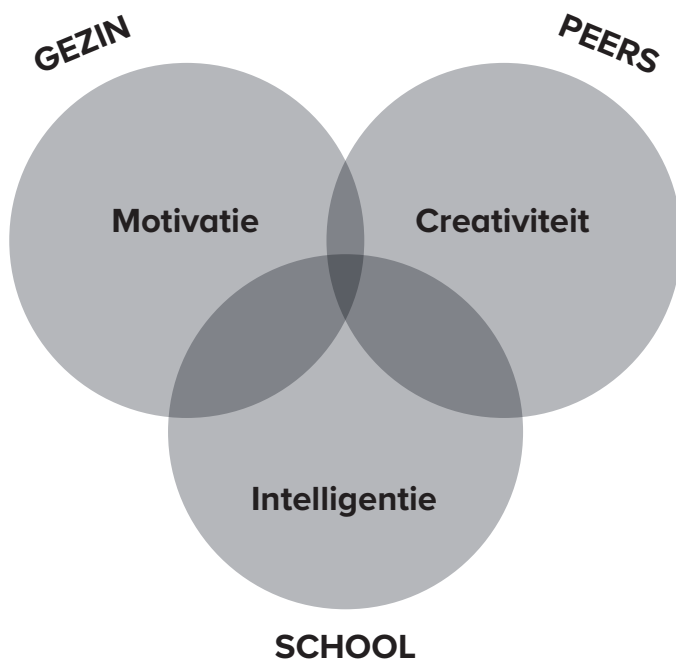
Naast creativiteit is ook motivatie onontbeerlijk om hoogbegaafdheid tot uiting te laten komen. De Australische professor Andrew Martin (2008) omschrijft motivatie als de energie en drive die nodig is om je erens voor in te zetten, om te leren, effectief te werken en te presteren naar mogelijkheden. Wereldwijd is er consensus dat motivatie het verschil maakt tussen potentie en prestatie (Hoogeveen, 2016), met andere woorden: tussen kunnen en het ook effectief doen.

HOOGBEGAAFDHEID KAN GROEIEN

Een ander belangrijk recent inzicht is dat je niet als hoogbegaafd wordt geboren. Het is iets dat moet groeien. Wetenschappers die een voortrekkersrol hebben gespeeld in dit belangrijke inzicht zijn Franz Mönks en François Gagné. In hun modellen zien ze hoogbegaafdheid niet als een statisch gegeven, maar als een dynamisch concept. Hoogbegaafdheid is dus ontwikkelbaar. De omgeving speelt hier een belangrijke rol.

Sinds het begin van de eenentwintigste eeuw heeft de omgeving binnen het denken rond hoogbegaafdheid een prominente plaats ingenomen. Denk maar aan opleidingen voor ouders, zoals we die ook via Exentra aanbieden, of aan onderwijsinterventies die een toenemend aantal scholen doorvoeren voor hun sterke en hoogbegaafde leerlingen. Daarnaast is ook de impact van contact met ontwikkelingsgelijken steeds meer

in kaart gebracht (Neihart, 2008). In het laatste hoofdstuk bespreken we deze belangrijke factor meer in detail.

Figuur 1. Het Multifactorenmodel van Mönks (2011), waarin zowel het gezin, de school als de peers (ontwikkelingsgelijken) een invloed uitoefenen.

TALENT MOET JE COACHEN

In dit inleidende hoofdstuk vermelden we ook graag de inzichten van Maureen Neihart (2002; 2008) en Rena Subotnik (2014). Zij geven aan dat hoogbegaafde kinderen, jongeren en volwassenen coaching van hun intellectueel talent nodig hebben. Ze maken hiervoor een kleine zijspgong naar sportief en muzikaal getalenteerden. Die hebben niet alleen intensieve sportieve trainingen of muzieklessen nodig, maar ze moeten ook begeleid worden om te leren omgaan met de specifieke problematiek die gepaard gaat met het leveren van topprestaties. Ze moeten immers stressbestendig zijn, weten hoe om te gaan met de druk te ‘moeten’ presteren, leren in aanwezigheid van een grote mensenmassa hun kalmte te bewaren... Ook intellectueel getalenteerden hebben behoefte aan mentale coaching en degelijke psychosociale skills om te leren omgaan met de uit-

dagingen die hun hoogbegaafdheid met zich meebrengt. Pas dan zullen ze hun potentieel ten volle kunnen benutten. Met dit boek willen we hier een belangrijke bijdrage toe leveren.

Meer dan een magisch IQ-cijfer

Binnen Exentra bouwen we een aanpak uit die naast de hier aangegeven voortschrijdende wetenschappelijke inzichten ook gebaseerd is op de expertise die we door jarenlange praktijkervaring met duizenden hoogbegaafde kinderen, jongeren en volwassenen hebben verworven. We stellen ons hierbij onder meer de prangende vraag wat het betekent hoogbegaafd te *zijn*. We ervaren immers dat we hoogbegaafdheid tekortdoen als we het alleen vanuit een cognitief standpunt benaderen.

In de afgelopen twintig jaar kruisten duizenden hoogbegaafde mensen ons pad. Als ons één ding heel erg duidelijk is geworden, dan is het wel dat je hoogbegaafdheid onmogelijk kunt uitdrukken in een getal. Hoogbegaafdheid heeft immers ook een duidelijke impact op het *zijn* van een mens. Het 'zijnsluit' kreeg dan ook een meer dan verdiende plek binnen ons denken rond hoogbegaafdheid. En niet alleen bij ons is dat het geval: een groeiend aantal mensen ervaren het zijnsluit als hét ontbrekende puzzelstukje. Dat komt omdat het in de praktijk voortdurend zijn bestaansrecht bewijst.

Eenzijds beschrijft het zijnsluit die kenmerken die aan ouders, leerkrachten, leidinggevendenden, collega's en andere betrokkenen in het leven van hoogbegaafde mensen meer inzicht kunnen geven in hoe zij denken en handelen. Anderzijds is het zijnsluit ook een grote hulp als hoogbegaafden zichzelf beter willen leren kennen en als ze de verschillen met anderen die ze soms ondervinden in hun functioneren beter willen kunnen plaatsen. In het boek *Hoogbegaafd. Als je kind (g)een Einstein is* gaan we uitvoerig in op het zijnsluit. Het boek ging inmiddels al ruim 25.000 keer over de toonbank en nog voortdurend laten mensen ons weten hoeveel herkenning de beschrijving van het zijnsluit bij hen teweegbrengt. Voor zij die het boek nog niet lizen, gaan we er graag nog even op in.

Zoals gezegd ontvouwde het zijnsluit zich naarmate we ons meer verdiepten in de vraag wat het nu precies betekent om hoogbegaafd te zijn.

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer

Auteursfoto: Frank Toussaint

Vormgeving: Keppie & Keppie

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2017 en Tessa Kieboom en Kathleen Venderickx
D/2017/45/683 – ISBN 978 94 014 4688 4 – NUR 770

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.